

Dosarul nr. 2rac-268/2020
2rac-30/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. E. Cojocari)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC” împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Institutul pentru proiectări Drumuri Auto” cu privire la recuperarea prejudiciului cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost casată hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 12 octombrie 2015 SRL „Bursa de Imobil IVC” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” cu privire la recuperarea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii SRL „Bursa de Imobil IVC” a indicat că a fost proprietarul imobilului amplasat în xxxxx, cu suprafața de 1 114,8 m.p., nr. cadastral xxxxx, fapt confirmat prin Extrasul din Registrul Bunurilor Imobile.

A susținut că ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a posedat și folosit încăperile de la etajul III, format din 1114,8 m.p., fără a achita proprietarului de drept al acestora SRL „Bursa de Imobil IVC” careva contribuții pe perioada de 19 noiembrie 2012 - 22 august 2014. Astfel, a constatat că ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a folosit ilegal respectivele încăperi, lezând dreptul de proprietate al SRL „Bursa de Imobil IVC” și cauzând prejudicii enorme în sarcina societății, sub forma venitului ratat.

A afirmat că acțiunile ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” de instalare și folosire ilegală a acestui imobil constituie o ingerință în dreptul de proprietate al SRL „Bursa de Imobil IVC” consacrat prin dispozițiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (art. 1, Protocolul nr.1).

A relevat că ocuparea și folosirea încăperilor din cadrul blocului administrativ din xxxxx, ce a constituit proprietatea SRL „Bursa de Imobil IVC” de către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, fără a achita proprietarului încăperilor costul pentru folosirea acestora a creat prejudicii considerabile SRL „Bursa de Imobil IVC”, corelativ prevederilor art. 14 din Codul civil, urmează a fi reparate de către pârât.

A reiterat că prin acțiunile sale, pârâtul s-a îmbogățit fără justă cauză din contul reclamantului, realizând o economie care se evaluează la suma de 3 687 544 de lei și pe care acesta urmează să o achite reclamantului, constituind un prejudiciu conform art. 14 Codul civil, pe care l-a suportat SRL „Bursa de Imobil IVC”.

A mai indicat că suma menționată, care formează obiect al litigiului este formată potrivit următorului calcul: perioada 19 noiembrie 2012 - 22 august 2014, suprafața de imobil folosită în calitate de oficiu- 1114,8 m.p. etajul III din blocul administrativ amplasat în xxxxxx, prețul pentru arenda lunară a unui metru pătrat de spațiu destinat pentru oficii (9 euro), conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a Moldovei la data de 01 a fiecărei luni din perioada menționată. Formula de calcul este, perioada de timp x 9 Euro conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei la data de 01 a fiecărei luni din perioada menționată x suprafața folosită = cuantumul chiriei datorate (prejudiciul cauzat).

A solicitat SRL „Bursa de Imobil IVC” obligarea reparării prejudiciului cauzat prin neachitarea plății pentru folosirea imobilului în perioada 19 noiembrie 2012- 22 august 2014 în cuantum de 3 687 544 de lei, ce constituie prejudiciul real cauzat, la prețul de acordare în locațiune a spațiului din xxxxxx, fără a include penalități sau dobânzi și fără a lua în calcul prețul de piață care este considerabil mai mare.

A susținut că venitul ratat sus menționat a fost posibil de obținut în circumstanțele concrete ale cauzei printr-un comportament normal al reclamantului acesta fiind încasat de la pârât.

A reiterat că SRL „Bursa de Imobil IVC” a încercat soluționarea pe cale amiabilă a conflictului prin transmiterea către pârât a unei pretenții, însă aceasta a fost lăsată fără examinare.

A solicitat încasarea din contul pârâtului ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în beneficiul SRL „Bursa de Imobil IVC” a prejudiciului cauzat în sumă de 3 687 544 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 19 mai 2017, acțiunea depusă de SRL „Bursa de Imobil IVC” a fost admisă.

A fost încasat de la ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” în folosul SRL „Bursa de Imobil IVC” cu titlu de prejudiciul cauzat, suma de 3 687 544 de lei și cu titlu de taxă de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată suma de 1 270 de lei. A fost încasată de la ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 48730 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 mai 2017, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a declarat apel, solicitând admiterea apelului,

casarea integrală a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 19 mai 2017 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost casată integral hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. A fost încasată din contul SRL „Bursa de Imobil IVC” în beneficiul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” suma de 37 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel.

Prin încheierea din 28 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către SRL „Bursa de Imobil IVC” a fost declarat inadmisibil.

La data de 04 martie 2019, SRL „Bursa de Imobil IVC” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017.

Prin încheierea din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de revizuire depusă de către SRL „Bursa de Imobil IVC”, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 și reținută cauza civilă în procedura Curții de Apel Chișinău pentru reexaminarea apelului.

Prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost casată integral hotărârea din 19 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii. Au fost încasate din contul SRL „Bursa de Imobil IVC” în beneficiul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în instanța de apel în sumă de 37 500 de lei.

Prin decizia suplimentară din 10 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost încasată de la SRL „Bursa de Imobil IVC” în beneficiul ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” suma de 20000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 21 octombrie 2020 SRL „Bursa de Imobil IVC” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece în speță se atestă încălcarea drepturilor fundamentale ale recurentului SRL „Bursa de Imobil IVC”, dreptul la un proces echitabil garantat așa cum este enunțat la art. 6 & 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Având în vedere faptul că instanța de apel, în procesul de interpretare a documentelor aflate la dosar și a legislației, a admis intenționat grave erori de drept material și procedural, ceea ce a și determinat la soluționarea greșită a litigiului, precum și la prejudicierea directă și inadmisibilă a drepturilor și libertăților fundamentale ale recurentului.

A menționat că actul judecătoresc contestat în ordine de recurs este vădit neîntemeiat, iar orice observator obiectiv va constata caracterul pretențios și inequitabil al actului de justiție exercitat în cadrul instanței de apel.

A susținut că înscrierea în Registrul Bunurilor Imobile este actuală, aceasta demonstrează în prezent existența dreptului de proprietate a entității SRL „Bursa de Imobil IVC” asupra bunului imobil, etajul III amplasat în mun. Chișinău, str. Bucuriei 12A.

A menționat că instituțiile de stat ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor încearcă prin diferite modalități să-și însușească bunul imobil, cu suprafață de 1114,8 m.p. din str. Bucuriei 12A, mun. Chișinău și cu părere de rău instanța de apel prin decizia din 22 septembrie 2020 a aprobat această ilegalitate.

La acest aspect, a subliniat că Curtea de Apel Chișinău prin decizia contestată a reținut circumstanțe care se referă la instituția de stat, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, care nu este parte în procesul dat.

A reiterat că instanța de apel s-a expus asupra unor circumstanțe care nu au tangență cu prezentul obiect și asupra unei instituții care nu este parte la proces, însă în ceea ce privește obiectul prezentei cauze instanța de apel nu l-a examinat, făcând doar trimiteri la anumite circumstanțe.

Mai mult ca atât, a reținut că instanța de apel a ignorat faptele stabilite prin hotărâri definitive și irevocabile, iar ca urmare a emis un act ilegal.

A atras atenția instanței de recurs că temeinicia pretențiilor invocate de reclamantul/recurent, SRL „Bursa de imobil IVC”, prin cererea de chemare în judecată și argumentele prezentate în susținerea acesteia, și anume ce privește confirmarea drepturilor legitime ale SRL „Bursa de Imobil IVC” asupra bunului imobil în cauză, precum și netemeinicia argumentelor invocate de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și anume reaua credință a acesteia, este confirmată și prin actele judecătorești definitive și irevocabile emise în cadrul altui litigiu dintre părți, care potrivit art. 123 alin. (2) CPC constituie fapte degrevante de probațiune și stabilite cu puterea lucrului judecat, fiind obligatorii, pentru instanța de judecată.

Prin notificarea din 23 noiembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 22 decembrie 2020 ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a depus referință, prin care a solicitat de a considera inadmisibil recursul declarat de SRL „Bursa de Imobil IVC”.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că instanța de apel a emis decizia la 22 septembrie 2020, iar SRL „Bursa de Imobil IVC” a declarat recurs la 21 octombrie 2020, adică în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2020 recursul declarat de SRL „Bursa de Imobil IVC” a fost considerat admisibil fără a prejudicia fondul cauzei.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de SRL „Bursa de Imobil IVC”, de a casa decizia și decizia suplimentară ale instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din actele pricinii rezultă că la 10 octombrie 2017 la judecarea apelului în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC” împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Institutul pentru proiectări Drumuri Auto” cu privire la recuperarea prejudiciului cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii din 19 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani în completul de judecători a Curții de Apel Chișinău a participat judecătorul Ion Secieru (f.d. 43-54, vol. II).

În conformitate cu art. 49 alin. (2) Codul de procedură civilă, judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în instanță de apel nu mai poate participa la judecarea ei în primă instanță, repetat, în instanță de apel și nici în instanță de recurs.

Contrar acestor prevederi imperative ale legii, judecătorul Curții de Apel Chișinău, Ion Secieru, la 22 septembrie 2020 repetat a participat la judecarea apelului declarat de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” împotriva hotărârii din 19 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 154-165, vol. III).

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. a) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei, iar în conformitate cu alin. (5) al aceluiași articol, temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Totodată, instanța de recurs reține că conform jurisprudenței de referință, accentuată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la acest subiect, se cere ca instanța investită cu soluționarea unei cauze să fie imparțială, ceea ce prezumă în mod normal absența prejudecății și nepărtinirii. Mai mult decât atât, este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al judecătorului, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea sa. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (speța Tocono și Profesorii Prometeiști c. Moldovei, hotărârea din 26 iunie 2007, definitivă din 26 septembrie 2007).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și această eroare nu poate fi reparată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 22 septembrie 2020 și decizia suplimentară din 10 noiembrie 2020 ale

Curții de Apel Chișinău și de a trimite cauza spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecare instanța de apel urmează să țină cont de cele expuse și să emită o hotărâre legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC”.

Se casează decizia din 22 septembrie 2020 și decizia suplimentară din 10 noiembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Bursa de Imobil IVC” împotriva Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Institutul pentru proiectări Drumuri Auto” cu privire la recuperarea prejudiciului cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru